

L. AESICA,
STATIO PER LINEAM VALLI DECIMA
(Greatchesters).

Accedit Haltwhistle Fell.

De situ castrorum post Vindolanam proximorum vestigia satis conspicua dubitari non sinunt (cf. Horsley p. 150; Maclauchlan *memoir* p. 45; Bruce *wall* p. 232); supersunt enim murorum portarumque, item aedificiorum variorum fundamenta, quanquam vix unquam (cf. n. 732) effossa cum cura. Notitia igitur cum post Vindolanam ponat *tribunum cohortis primae Asturum Aesicae* (p. 114* 12; *Aesica* Ravennati est 5, 31 p. 432, 19), nemo haesitabit Aesicam appellare castra illa magna dicta hodie a vulgo iniuria; non enim multo maiora erant quam Vindolana (*Littlechesters*). Tamen primae Asturum cohortis nulla in Britannia superest memoria; secundam ibi militasse docent diplomata annorum 106 et 124 (errore enim in illo ego olim primam memoratam esse putavi mus. Rhen. 11, 1857 p. 22, deceptus prava diplomatis eius lectione). Itaque cum accedant titulus n. 732, in quo horreum a secunda Asturum cohorte ibi restitutum esse scriptum est, itemque tegula Aesicae reperta et satis plane inscripta *coh(ors) II Astur(um)*, hoc quidem loco satis tuto statuere possumus pravam esse notitiae lectionem primamque cohortem mutandam in secundam; id quod iam observaverunt antiquarii Britannii. Titulus alter ibi repertus (n. 726) cohortis sextae Nerviorum meminit, cuius tribunum notitia (p. 115* 6) Virosidi collocat. De eius autem loci situ non constat, ut supra vidimus. Tituli Aesicenses reliqui a ceterarum stationum non multum differunt. Extat in iis diserta Hadriani (n. 730), divorum fra-

trum (n. 731), Severi Alexandri, item legati Augusti eius (n. 732) memoria; sepulcrales paene omnes militum sunt (n. 739—742), ut expectaveris; lapides centuriales consoliti non desunt (n. 734—738). Addidi memoriam legionis sextae vivae rupi incisam in lapidinis (n. 733), ut supra similiter reperimus privati alicuius nomen posteritati traditum (n. 576); alia eiusdem generis infra memorabuntur (n. 871 cet.). Inter anaglypha sine titulis unum erat memorabile quod periit (Gordon it. sept. p. 79; Horsley p. 229 *Northumb.* 63 cf. praef. p. XV; inde Goughs *Camden* 3 p. 503 tab. 29 fig. 13; Bruce *lapid.* n. 287): exhibebat enim Victorias duas alas sertum iunctim tenentes; infra aquilae duae arboribus insident, infra quas apri duo invicem sese incurrunt. Intra sertum, quod Victoriae tenent, tabella est, sed non scripta (cf. n. 717 aliaque anaglypha similia).

Antiquioribus perpauci tantum tituli Aesicenses noti erant GORDONI, WARBURTONI, WALLISIO singuli (n. 725. 732), HUTCHINSONI tres (n. 732. 734. 743), quattuor BRANDIO (n. 732. 735. 739. 742). HORSLEIUS sex vidit (n. 725. 735. 737. 739. 741. 743); quibus duo accesserunt per HODGSONEM (n. 726. 730). Plurimi BRUCIO debentur; lapidinarum ille unus (n. 733) CLAYTONI. Quotquot eorum servantur in museis Aelianensi et Cilurnensi descripsi; castra ipsa non adii.

725 *Greatchesters*, unde ad *Hexham* asportavit WARBURTON. Inde *Dunelmum* pervenit in bibliothecam capitularem, ubi servatur. Est pars superior arae, supra anaglyphis ornatae. Litterae videntur esse saeculi tertii.

urna (?), taurus (?)
currens sinistrorsum
O M D
SABINI FIL ·
INA · REGVLVS

Contuli et supplevi. Gordon it. sept. p. 95 tab. 41 fig. 1; Warburton *map of Northumberland*; Horsley p. 228 *Northumb.* 61 (inde Warburton vallum p. 73, 61; Goughs *Camden* 3 p. 503 tab. 29 fig. 11; Hodgson 2, 3 p. 204); Bruce in schedis, *lapid.* n. 278.

I D · M · D praeter me omnes, quanquam Horsleius iam suspicatus est dubitanter I O M D legi posse, quod interpretatus est *I. o. m. dicatum*, male. 2 E · L Gord., E · L Horsl., E · L Bruce. Verum est F litteram E litterae similem esse, ut saepe; neque vero dubitari potest de lectione. 3 REGVI .. Gord. 4 DVILI Horsl., quae litterae possunt in lapide fuisse.

[I(ovi)] o(ptimo) m(aximo) D(olicheno) [Titia] Sabini fil(ia) [Ruf]ina, Regulus

726 *This I saw at Waltown (about 2 miles west of Aesica) in 1817, where it had been for a long time. The farmer there supposed it had been brought from Great Chesters, because that place and Waltown had for many years belonged to the same proprietors, and Waltown was formerly the place of their residence* HODGS. Inde post Hodgsonem tribui solet Aesicae; sed apparet causam vix esse idoneam. Servatur nunc in *Newcastle* in museo, dono Henrici *Wastal, of Newbrough*. Lapis longus est ped. 2, altus dig. 8.

VIC · TO · RI · AE · AVG · COH · VI ·
NER · VI · O · RM · CVI · RAEEST · C ·
IVL · BAR · BA · R/S · RAE · FEC · V · S · L · M

Contuli. Hodgson 2, 3 p. 204; Bruce *Archaeol.* Ael. 1, 1857 p. 254, *cat.* p. 34, 110; *wall* p. 237, *lapid.* n. 272.

Cohors VI Nerviorum supra a nobis reperta est apud Brigantes (cap. XXIV).

Victoriae Aug(ustae) coh(ors) VI Nerviorum cui praest C. Iul(ius) Barbarus praefec(tus) v(otum) s(olvit) l(ibens) m(erito)

727 *Greatchesters*. Servatur in *Chesters* in museo (inde ab a. 1867?). Arula alta dig. 12, lata 6.

DEO
VETI
RI · V

Bruce in schedis, *lapid.* n. 275.

728 *Greatchesters*. Servatur in *Newcastle* in museo; arula parva.

D I B / us
V E T E R I
B V S P O S
V I T R O M A
N A

Contuli. Bruce *Archaeol.* Ael. 1, 1857 p. 249, *cat.* p. 29, 97, *wall* p. 238, *lapid.* n. 274.

729 *Greatchesters*. Servatur in *Chesters* in museo. Arulae pars superior alta dig. 5½, lata 5.

astrum
D I B V S V E
T E R I B V S

Bruce *wall* p. 237, *lapid.* n. 273.

730 *Greatchesters*, tabula lapidea rep. (ante a. 1821) prope portam stationis orientalem. Servatur in *Chesters* in museo (ubi ego non vidi); longa est ped. 3 dig. 7½, alta ped. 2 dig. 8.

supra versuum duorum spatium vacuum est
IMP CAES TRAIN HADRIA sic
NO AVG P P

Bruce *wall* p. 236, (inde Newton p. 107, 10a; Hodgson 1p. 51) *lapid.* n. 279. Estne in lapide TRAINO?

imp(eratore) Caes(are) Trai[a]n[o] Hadriano Aug(usto) p(atre) p(atriciae)